

zdaj je „Zvon“ prinesel dva prizora, a res sta oba prizora, polna čuta in življenja, taka, da težka je razsodba, komú — ali pesniku ali slikarju — gre predstva venec? Željno pričakujemo prihodnjih podob.

Mnogovrstne novice.

* *Huda lakota v Kini (na Kitajskem)* je posebno v deželi Čičin v južnem Chiliju. Ta dežela je navadno zelo rodovitna, vas je blizo vasi, in vasi so zelo obljudene. Zdaj pa so hiše že na pol prazne; sicer premožne družine, ki imajo dobra stanovanja in dobro obleko, nimajo zdaj že nič drugega jesti, kot perje in plevel, s čemur mešajo pičle pridelke svojega polja, da tako iz te zmesi napravijo moko, iz katere pekó neke štruklje. Bolj siromašni ljudje pa živijo le ob perji in plevelu. Že več hiš je brez streh, ker so les strešja prodali. Vsa živina je že prodana, obleka in hišna oprava pa zastavljena. V več hišah je že mnogo ljudi glada pomrlo in bati se je po pravici, da bode na tisuče ljudi v Chiliju konec vzelo.

* *Sila velikó slanikov (arenkov)* je že o Božiči privrelo k brežini Švedski. Po vseb krajih te brežine jih je toliko, da celó od daljnih Švedskih brežin, pa tudi iz Norvegije in Danskega so ribči hiteli na njihov lov. V malo dneh so napolnili tisuče sodcev ž njimi, tako da niso mogli posode več za nje dobiti in so jih veliko darovali ubogim ljudem. — Po takem smemo misliti, da bodo letos o postu slaniki prav po ceni.

* *Nevarnost nečimurnega cepljenja kóz otrokom* kazala je sodniška obravnava 11. dne u. m. pri okrožni sodnji v Frankobrodu na Odri. Dogodba je ta-le: 1. julija 1877. je neki zdravnik v Lebusu 26 dvanajstletnim šolskim deklicam vdrugič kozé cepil (revakciniral). 7 mesecev stari otrok, od katerega so se kože navedenim deklicam cepile, je bil na videz popolnoma zdrav. Al že čez 4 do 6 tednov so se pri 12 deklicah pokazala gotova znamenja sifilitičnega okuženja, namreč ugnjide v ustih, v vratu in še na drugih mestih. Zdravnik se je izgovarjal, da on nikakor ni kriv precepljenja francozov v onih 26 šolskih deklic, katerim je kože stavil, ker otrok, od katerega je materijo za cepiti vzel, je še danes zdrav kakor riba. Al natančne sodniške preiskave so pozneje odkrile, da je mati njegova hudo sifilitična bila. Ta dogodba, katera je po pravici veliko dala o sebi govoriti, zopet prav očitno kaže, da včasih sifilitični strup skrivno tiči, pa tako se od človeka v človeka precepiti more. — Cepljenje kóz je gotovo velika dobrotá človeštvu, ki ga varuje hudo nevarnih pravih kóz; al zelo previdno se morajo izbirati otroci, od katerih kože cepimo drugim, ne le da so sami popolnoma zdravi, ampak tudi njihovi stariši, posebno matere morajo biti.

Naši dopisi.

Papež Pij IX. umrl.

Dogodbo neizmerne zgodovinske važnosti je 7. dne t. m. telegraf iz Rima nesel po svetu, da so sv. oče Pij IX. umrli.

Zaporedna vrsta mnogostranskih britkosti, ki jih je vzlasti od leta 1870. doživel preblagi starček, vzročila je zadnja leta bolehnost, katero je zmagoval in zmagal le njegov izvanredni krepki duh, dokler ni po

pljučnem mrtvudu izdihnil preblage svoje duše 7. dne t. m. v 86. letu starosti.

Katoliška cerkev po vsej pravici joče na grobu sv. očeta Pija IX., ki je bil v vrsti papežev 256ti, pa zadnji papež-kralj, pred katerim se je malo tednov poprej na uni svet preselil Viktor Emanuel, prvi kralj Italijanski.

Zadnji papež-kralj in prvi kralj Italijanski: samo te besede kažejo veliko zgodovino velikega papeža Pija IX., ki je 32 let ves po volji Božji sedel na prestolu sv. Petra in čegar celo pomembo bode svetu še le prav odkrila prihodnost.

Rodbinsko ime papežu Piju IX. je bilo grof Ivan Maria Mastai Feretti, njegov rojstni dom v Senegaliji, kjer se je rodil 13. maja 1792. Stariši njegovi bili so malo premožni. Odgojen v samostanu piaristov v Volterri, je hotel 1815. l. stopiti v papeževo plemenito gardo, al zarad bolehnosti niso ga sprejeli; stopil je v bogoslovje v Rimu; 1819. l. je bil za mašnika posvečen, leta 1827 za Spoletskega, leta 1833. za škofa v Imoli, leta 1840. za kardinala imenovan, po smrti papeža Gregorija XVI. pa 16. junija 1846. leta za papeža izvoljen. Stopivši na papeški prestol izbral si je za svojo prislovico: „*crux de cruce*“ (križ od križa), in res je nosil križev toliko kakor pred njim noben papež.

Ko je nastopil duhovsko in svetovno vlado svojih dežel, podelil je amnestijo (pomiloščenje) vsem, ki so bili zarad političnih hudodelstev v zaporu, in je vpeljal velike reforme v cerkveni državi, prestrojil je občinsko postavo v Rimu in leta 1848. dal ustavo z dvema zbornicama. In „*evviva Pio IX.!*“ razlegalo se je po vseh okrajnih Rimskih dežel, — al ker modri vladar se ni hotel udati razuzdanemu liberalnemu pokretu, da bi bil jezuite iztirjal iz Rima i. d. v., je po umoru Rossi-a moral blagi papež sam bežati v Gaeto, odkodar se je pod varstvom Francoskih vojakov zopet vrnil leta 1850. na prestol svoj v Rim. Ko so nadvladale ideje o zedinjeni Italiji, izgubil je vse dežele, ki so pripadale cerkveni državi in leta 1870. sam Rim. Ostale dogodbe so še vsacemu v spominu. Pij IX. je bil tako milega in ljubeznjivega značaja, da le en glas je, da on ni imel nobenega osobnega sovražnika. V političnem naspotji z vsemi Italijani so ga vendar vsi ljubili in visoko spoštovali.

Smrt papeža o sedanjem razburjenem času je mnogo večje politiške pomembe kakor vsacega drugega vladarja. Da s temi besedami ne rečemo preveč, bodo prihodnji časi kazali.

Iz Rusije 3. febr. — 7. — Tako nemirnega, lahko se reče, šumnega tedna, kakor je bil le-ta poslednji, nismo imeli v Rusiji iz začetka vojske notri do teh dni, celó takrat ne, ko so Turki in turkofili trosili po svetu telegrame o pobitji naših armad in o revoluciji v Rusiji. Takrat, kakor sem o svojem času poročal „*Novicam*“, je tirjal Ruski narod edinodušno, pa pri tem spokojno, da naj se odpravi v Bulgarijo in Armenijo več vojnih močí, sedečih domá brez dela, med tem, ko se naši junaki s petkrat, celó desetkrat bolj mnogobrojuim sovražnikom brez vspeha bijejo, da se cilj vojske popolnoma in kakor hitro mogoče doseže. Takrat je Turčija imela še trume požigalcev in razbojnikov, ki so se armade imenovali. Zdaj je vse drugače; njene trume so zajete v plen, pobite in razsejane na vse vetrove; pot k Dardanelskim prolivom in k Carigradu je našim zmagonosnim armadam odprta; Turčija, odkritosrečno ali ne odkritosrečno, uničena prosi mirú ter odpravlja prve ministre v naš glavni stan podpisat pogoje, kakoršne jej diktuje zmagovalec. Kakoršne pogoje? To vprašanje vznemirja, volnuje celi teden naš narod. V pondeljek nam je telegraf prinesel

pogoje miru iz Angleških virov. „Times“ in „Daily Telegraph“ sta trdila, da Rusija tirja za Bulgarijo avtonomijo s kristijanskim namestnikom, Bulgarija da tedaj ostane Turška provincija. V torek jutro pošte ni bilo. Še le zvečer smo jo prejeli; al iz naših glavnih stanov nikakoršnih sporočil, le iz Anglije spet druge varijante ravno tistih pogojev s pribavljanjem, da Avstrija tudi tirja kongres ter protestuje proti miru, sklenjenemu brez nje. V sredo pošte spet ni bilo, telegrafnih sporočil iz glavnega stana, kjer se pogovarjajo o miru, tudi nikakoršnih ne. Z ranega jutra do pozne noči so se gnjele brezbrojne množice naroda okoli telegrafne stacije, ekspedicije vojnih depeš, pošte — vse zastoj! — sporočil ni nikakoršnih. Je li mir podpisan? Kakošni so pogoji miru? Ali gre Gurko na prolive? Se dviga Radecki k Carigradu? Bo vojska z Anglijo? Taka prašanja so se na vse strani obdelavala. Ako je res kaj iz tega, kar turkofili trdijo, tedaj čemu smo toliko krvi prelivali? Čemu so nam naše slavne zmage? Mir se mora Turku diktovati v Carigradu, a Anglijo, ki se drza svojo floto pošiljati v prolive ne napovedavši nam vojske, je treba kakor Turka razbiti, kjer se najprej z njo srečamo! — Pozno zvečer, okoli pol desete ure, nazadnje pridrdra s kolo dvora poštni voz v mesto: vsa brezbrojna množica plane v poštne koridore in sobane — ali spet nič — Moskvske pošte ni! Po severo-zahodni pošti sem sprejel edine, ravno dva tedna stare „Novice“; nekoliko mojih tovarišev, menda slučajno, ker najbliže pošte stanujem, se zbere k meni, radovedni, kaj in kako ste Slovenci pred dvema tednoma mislili. Ko prečitam dopis iz Toplic, v katerem se sporoča, da so narodnjaki v Toplicah našo Plevensko zmago praznovali s pokanjem možnarjev, zagromelo je Rusko „urá!“ na čast vrlim Topličanom, ki so se tako malo bali nemškutarskih bašibozukov, kakor malo se naši vitežki junaki boje Turških človekodercev. V četrtek se je ponovilo paženje pošte in telegrafa, goste množice naroda še večje, šum in krik še bolj silen in nemiren, a sporočil nikakoršnih, ne iz stolic, ne iz Bulgarije, celó turkofilskih ni bilo iz Londona in Dunaja; pogovori, razgovori, pričkanje ravno tisto, samo z večim žarom, šumom, jezo, zakaj nekako verjetno se je zdelo, da so se naše armade ustavile in da se premirje podpisuje, drugače bi vsaj od tam, kakor po navadi, bila telegrafna sporočila. Celó naši debeluhi-flegmatiki stojé na odprtih vratih svojih štacun, pri desetstopnjem mrazu, mahajo drug drugemu čez ulico z rokami, kričé: Stójit li takoj konec stoljko prolitoj dragocennoj krovi naših sinov! Dostojno li eto delo našega praviteljstva? Potérpit li takoj posramljenje naš hristijanskij narod? Doloj turkofilov! se razlega po ulicah — Ura Černogorii, rodine vekovoj kristjanskoj svobodi! Ura svobodnaj Serbii! Ura nezavisinomu carstvu Bolgarskomu! Doloj izmenikov! Ura našim ricarskim (vitežkim) vojskám! Ura jih doblestnim voždjam! — Tako smo preživeli še četrtek, vzevši od njega slovó s tolažbo, da do petka izkopljejo poštni vlak iz snegá in vzdignejo tam nekje na jugu telegrafne kole, katere je burja podrla. V petek jutro — radost! telegraf nam je prinesel sporočila, dasiravno štiri dni stara, iz njih je bilo vendar razvidno, da turkofili lažejo, naše armade so zajele Razgrad in Bazardžik, véliki knez je v Adrijanopolju, oddelne čete se pomikajo na jug in vshod k Mramurnemu morju, o premirji ni besedice. Nazadnje k poldnu pripiha tudi hlapon s pošto, časopisi so v naših rokah, a v časopisih iz vseh strani Rusije od starih generalov in polkovnikov, od učenjakov in kupcev, kakor od samih vredništev protesti proti premirju in turkofilskim pogojem miru, proti vmešavanju Av-

strije, proti Angleški nesramni predrznosti, oponašanje tiste Evropske babe, ki se osobno za Turka poteza proti volji pametnega dela svojega naroda, smeh na očetovske opomine Nemškega liberalnega časopisja. Sok vsega, kar so nam političnega prinesle tri poslednje številke stoličnih časopisov, je sledeči: „Norddeutsche allgem. Zeitung“, „National-Zeitung“, „Post“, in drugi Berolinci so vse leto in jesen dokazovali, da cilj našega pomikanja naprej mora biti Carigrad in Dardanelski prolivi. Zdaj pa, ko so naše armade skoraj na bregovih Mramarnega morja, Berolinci Rusijo svaré pred Carigradom; prej so dokazovali, da mir mora biti sklenjen med Rusijo in Turčijo edinima, zdaj — da Ruski diplomati so modri, ker priznavajo, da pogoje miru, kar se jih tiče Evropskih interesov, mora pregledati in potrditi Evropski kongres; poprej — da Rusija mora Carigrad vzeti in v Carigradu podpisati pogoje miru, zdaj, da slave bo dovolj, ako gre eno naše krdelo po Carigraških ulicah v paradi. Nam se dozdeva, ter se tudi lahko reče, da poleti in tudi še v jeseni so se Berolinci nadejali, da se bo kaj skuhalo v Parizu, kamor oni spet pojdejo po nekoliko Francoskih milijard, a to jim bo mogoče le tako, ako bodo Rusi prelivali svojo junaško kri na okopih in stenah Carigrada. Pa Berolincem je za zdaj upanje na Francoske milijarde splavalo po vodi, tedaj tudi Rusom ni treba videti Carigrada. Avstrija, ki nam je v današnji vojski spet škodila, kolikor je le mogla pod plaščem zveze treh cesarjev, se repenči, češ, da brez njenega privoljenja nikakoršni pogoji miru ne morejo biti podpisani, ker to zadeva njene interese. Anglija je do dobrega pokazala, da mi smo se vojevali z njo, a ne s Turčijo, Turki so bili le Angleške figure na šahmatovi deski. V Evropi so še elementi, s katerimi bo v prihodnje mogoče skleniti zvezo na bolj trdnem osnovanji, kakor je zveza z večnimi interesi. Cilj današnje vojske ni bila Armenija; zemlje imamo, slava Bogu, dovolj; cilj vojske je bilo morje in posebno osvobojenje južnih Slavjanov; tedaj konec vojske mora biti le svobodna Srbija v mejah stare Srbije; Črnogora z vsem, kar je pribojevala; Bosna in Bulgarija najmanj v takem položnji, v kakoršnem ste bili do zdaj Rumunija in Srbija; Ruska vrata na morji se morajo Rusiji odpreti. Pri tem Turčija mora Rusiji povrniti vse stroške vojske in vso škodo, katero je Rusija pretrpela na trgovini, blagu in ljudéh. Od kar je Rusija prišla s Turčijo v dotiko, imela je z njo 12 vojsk, iz katerih so bile posebno tri poslednje v našem stoletji za idejo, za svobojenje kristijanov izpod Turškega jarma. Najbolj krvava in najbolj slavna je le ta poslednja in ona mora biti poslednja za idejo, — ideja se mora vtelesiti, cilj mora biti dosežen. Bodi pošteni, bodi, če hočeš, vitez, za idejo brez vspeha delati, tako da ti ostaja le slava s stroški tvojega dela, od katerega korist in zabavo imajo le drugi, — na zadnje, ker si človek, se vendar le naveličaš!

V Gorici 10. febr. — Pija IX. smrt smo izvedeli tukaj 7. t. m. zvečer okoli 7. ure iz telegramov, ki so šli tod skoz. Drugi dan popoldne so mnogi začeli spet dvomiti, ali je papež res umrl, ker neke osebe, pričakovavši neposrednjih poročil, niso jih bile še prejele. Sploh pa smo prvim telegramom verjeli, dasi niso bili resnični, kakor se je naslednji dan pokazalo. Umrli so namreč sv. Oče dobri 2 uri pozneje, ko so bili prvi — menda italijanske vlade — telegrami smrtno uro oznanili. Pij IX. — mož odlično zgodovinski — je umrl še le ob 5³/₄ uri točno ob „Ave-Mariji“. — V naši prvostolni cerkvi se bodo opravljali mrtvaški obredi po slavnem rajncem zadnje 3 dni tega tedna — v četrtek, petek in saboto. Pij IX. je zdaj na vsakem jeziku.

Nobenega papeža ime se ni tolikokrat ponavljajo v 32 letih, kakor Pijevo. Koliko zgodovine tiči v tem imenu! Od tistih let (1847. 48.), ko so laške lajne Pijevo pesem od zore do mraka po naših ulicah milo lajnale; od tistih mal, ko se je od Sicilije do Soče neprenehoma razlegalo pomenljivo geslo „Viva Pio IX.“! — do 7. febr. t. l. — koliko zgodeb, koliko prevratov na političkem polju in na cerkvenem!! In vse te velevažne dogodbe smo mi doživeli: videli smo in slišali reči, ki jih mladina naša le iz pisane zgodovine ali pa iz naših ustnih sporočil zajema. — Mikavno je te dni prebirati raznih barv časnike in sodbe njihove o velikem Piji. Kolikor sem jaz zapazil, je to, da italijanski listi — liberalni, demokratični — veliko dostojniše pišejo, ko n. pr. nemški — recte judovski Dunajski, kateri se tudi „praesente cadavere“ ne morejo zdržati — cinizma. Naš „L Isonzo“ je prinesel smrtno naznanilo s črtama žalosti, katere — se ve da — nočem dati kemijsko preiskati. Ali nekak takt kaže to. Da je „Eco“ ves črno obrobljen, to se že ve. — Novic posebnih nimamo. Pretekli ponedeljek (4/2), kakor sem bil že poprej naznanil, zbrali so se naši deželni poslanci v posvet zastran preuravnave deželne kmetijske šole. Načrtu vladinemu — tudi že priobčenemu — sta se vstavljala samo dva g. slovenska poslanca, češ, da naj se uravná kakor italijanski, tako tudi slovenski oddelek naše kmetijske šole; če imajo Lah celoletno šolo v Gorici, naj jo imajo tudi Slovenci; ukupi naj se za slovansko šolo posebno zemljišče za poskuševališče i. t. d. Od druge strani se je ugovarjalo, da različno uravnavo upravičujejo različne razmere in potrebe. Sklenilo se ni menda nič, ampak vse prepustilo prihodnjemu deželnemu zboru, kateri pa — bojimo se — zadnji hip v naglici kaj sklene, kar bode moral pozneje zopet prena-rejati... Med tem se trosi denar in šola ostane, kar je bila.

Iz Zarečja v Istri 5. sveč. J. V. — Pri nas imamo lepo zimo; do zdaj še nismo nič snega imeli, vidimo ga samo na Učki in na Čičkih gorah. Noči so hladne, posebno kedar burja puše; a dnevi so kaj lepi, da se more vsako delo na polji in v vinogradih delati. Tako stalno lepo vreme imamo že poldrugi mesec. Po nekih krajih zavoljo bivše slabe letine zdaj pritiska glad. Pšenica je pri nas ceneja nego v Ljubljani, dekaliter je po 80 do 85 novčičev; mi dekaliter imenujemo novi starič, je za pol litra veči nego naš stari starič, a hektoliter imenujemo novi star; turšica pa je malo dražja tukaj, kakor pri vas; novi starič je po 70 do 75 novč. Vino prihaja zmirom dražje; vinski trgovci se bojé, da poleti ne bodo domačega več dobili. Al pri vseh težavah nam Bog milo zdravje lepo krepi.

Iz Blagovice 8. sveč. C. — Redkokrat je kaj iz našega kraja poročati, danes pa imam marsikaj povedati. Sl. c. k. dež. šolski svet je naši šoli letos naklonil 40 gld. subvencije za napravo šolskega vrta, 24 gold. 70 kr. za vrtnarsko orodje in 10 gold. za pomočne kmetijske knjige, gosp. F. Šumi iz Ljubljane pa je za izobraževanje šolske mladine, kakor tudi odraščanih, podaril 320 knjig raznega zapopadka, katerih je 26 od gosp. dr. J. P. in 26 od gosp. učitelja J. T., domačinov iz Blagovice, nekaj po prošnji od gosp. dr. viteza Močnika iz Gradca, drugo pa svojih, razen tega nekaj polževin, mineralij itd. Upamo še od dveh gospodov, ki sta tudi domačina, okoli 80 knjig dobiti, pa še drugih, tako da bode letos naša knjižnica že 500 bukev štela. Za vse to že prejeto in obljubljenost naj bo gosp. Šumiju in onim gospodom, ki so po njegovem trudu in prošnji dobrotniki naši šoli, najtoplejša zahvala v imenu šolske mladine in srenje! — Naj mi bo še dovoljeno omeniti,

da, ko sem pri gosp. Š. bil, mi je pokazal svoje že zbrano delo, kakor tudi načrt ene jako zanimive zgodovinske, krajepisne, starinopisne in statistične knjige, ki ima obseči popis našega okraja. Mnogo gradiva še le nabira in zato se je obrnil na nekatere domoljube, naj mu odgovorijo na poslana vprašanja, da s pomočjo njihovih odgovorov dopolni svojo zbirko. Nadejati se smemo, da naprošeni gospodje se bodo potrudili poslati mu gradiva, in potem more nameravana knjiga kmalu zagledati beli dan. Delajmo z združenimi močmi!

Iz Krašnje. (Županstva volitev) 14. dne januarija se je pri nas tako-le izvršila: Za župana je bil izvoljen Jože Urankar, posestnik iz Vrha, za svetovalce so bili izbrani posestniki: Jože Podgoršek iz Krašnje, Franc Žibert iz Kranjebreda, Jože Per iz Korena in Luka Us iz Vrha.

Iz Ljubljane. — Smrt sv. Očeta Pija IX. je včeraj ob 8. uri dopoldne naznanil mrtvaški zvon po vseh mestnih cerkvah; slovesne vilije pa se začno danes ob 10. uri in bodo jutri in pojutranjim. — V nedeljo bo slovesna maša za izvolitev novega papeža.

— (Iz seje deželnega odbora 11. februarija.) Dopis c. k. deželne vlade, da bodo deželni zbori sklicani med veliko nočjo in binkoštni, vzel se je na znanje. Sklenilo se je, da se očitno razpiše služba vrtnarskega pomočnika z 250 gold. letne plače in prostim stanovanjem na deželni vino- in sadjerejski šoli na Slapu; čas razpisa do konca tega meseca. — Predlogu krajnega in okrajnega šolskega sveta je deželni odbor pritrdil, da se France Ribnikar definitivno potrdi v učiteljski službi na ljudski šoli v Lescah.

— (Odbor družbe kmetijske) je skupno s zastopnikom c. kr. deželne vlade vitezom Fladungom in deželnim glavarjem vitezom dr. Kalteneggerjem pod predsedstvom barona Wurzbacha v dveh sejah razpravljaj pravilnik (normativ), katerega je sl. ministerstvo kmetijstva družbi kmetijski poslalo v prevdarek, kako naj se v prihodnje obrača državna podpora za različne razdelke kmetijstva. Poročevalec je bil dr. Poklukar in vsa razprava vršila se je temeljito, po kateri se nasvetujejo sl. ministerstvu nekatere premembe navedenega pravilnika, važne ne le za deželo Kranjsko, temuč tudi za druge dežele. — Odbor je za ude v kmetijsko družbo sprejel: gosp. Adolfa Zalabák-a, upravnika grajščine Ravenske na Notrajskem, gosp. Jan. Gabrijelčiča, posestnika v Brezji, gosp. Jan. Kuralta, posestnika v Žabnici, gosp. Jerneja Švelca, posestnika v Kranji, gosp. Antona Stareta, grajščaka v Mengšu, gosp. Ignacija Štefina, posestnika v Zalogu, gosp. Josipa Verbiča, posestnika v Bistri in gosp. Mavricija Weila mlajšega, fabrikant strojev na Dunaji.

— (K volitvi državnega poslanca iz vrste velikih posestnikov 8. t. m.) je osebno prišlo le 19 ustavovercev, ki so s 37 glasovi z vštetiimi pooblastnicami volili grofa Gustava Thurna. Narodni volilci se niso udeležili volitve. Kako lahko bi bili zmagali narodnjaki — pravijo nekateri — ako bi bili 8 dne t. m. privreli na volišče! To je res, ko bi se dala agitacija tako izvršiti, da bi nasprotna nam stranka ne duha ne sluha o volitvi narodnih volilcev ne imela. Že lani pri volitvah v deželni zbor smo pa žalibog predobro skusili, kaj agitacija s pomočjo takih gospodov zmore, ki za narodno stvar niso ne tič ne miš. Nas je lanska skušnjava uverila, da dokler ostane imenik velikih posestnikov tak kakor je sedaj, se ne moremo nikakor nadejati zmage, in to tem manj, če celó taki možje, ki se nam iz vrste velikih posestnikov nemčurske stranke ponujajo, da hočejo, — kakor pravijo — „goldene Brücken bauen“ k zmagi naši naposled pa nas pustijo cedilu. Nomina sunt odiosa.

— (*Male plesalne veselice*) v tukajšnji norišnici, kakor tudi v norišnici na Studencu je osnoval že večkrat primarij dr. Karol Bleiweis. Take zabave po psihiatričnih načelih in skušnjah zelo pripomorejo k pomirjenju in ozdravljenju na umu bolnih. Posebno so se skoro vse blazne ženske, in celo take, ki so včasih besne (hude), udeležile rade teh veselice, pa se zmirom tudi jako lepo in mirno obnašale. Za godbo zadostujete harmonika ali citre. Pleše večidel kakih osem parov tako živahno, a tudi tako spodobno, kakor se to le vidi pri plesalnih veselicah boljših stanov. Vpliv na blazne, posebno na nekatere melanholične ženske, bil je vselej vidljivo dobrodejen, zato se bodo te veselice, dokler predpustni čas traja, še večkrat ponavljale, kakor se enake veselice skoro v vseh večih in dobro vredjenih blaznicah z dobrim uspehom snujejo. Primarij in sekundarij sta vselej tudi sama nazoča pri teh zabavah, ki, kakor rečeno, se morejo prištevati zdravilom blaznih.

— (*Präuscherjev sloveči anatomiški in patologiški muzej*) se odpre na ogled v redutni dvorani 16. t. m. in ostane odprt do prihodnjega meseca. Obsega nad 3000 umetelnih in natornih preparatov.

— (*Živinski sejm*) 8. dne t. m. je bil prav živahen, lepih goved se je bilo veliko pripeljelo pa tudi dobro prodalo, ker je bilo veliko kupca iz Koroškega in Vipave.

— (*Šola za babice*) z nemškim jezikom se začne 1. marca, v katero se sprejme vsaka učenka, katera dokaže predpisane lastnosti. Dvema učenkama se podeli tudi štipendija 52 gold. 50 kr. in povračilo stroškov za potovanje v Ljubljano in nazaj. Prošnje se morajo vložiti zadnji čas do 18. dne t. m. pri dotičnem c. kr. okrajnem glavarstvu s spričalom, da so revne, čednega obnašanja, ne čez 40 let stare, branja nemškega jezika zmožne in sicer za izučenje v babištvo sposobne.

— Dr. Gogala, bivši okrajni kirurg v Višnji gori, je v jako revnem stanu pretekli teden umrl v tukajšnji bolnišnici.

— C. k. pošta na Savi se zopet odpre 16. t. m.

— (*Matične knjige in zemljevidi*) so razposlane vsem gosp. poverjenikom. V Beč, Gradec in v nekatere druge oddaljene kraje poslale so se posamesnim gosp. udom, katerih bivališče je bilo tajništvu znano. Gosp. družbenike iz okolice Ljubljanske in vse druge, ki niso še knjig dobili, prosimo, naj pošljejo sami po nje ali naj tajništvu naznanijo svoje stanovanje, da se jim knjige in zemljevidi nemudoma pošljejo.

Iz pisarnice Matičine.

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Zbornica poslancev je 9. dne t. m. z 130 glasovi proti 74 (med katerimi vsi naši) sprejela bankini statut. Začela se je potem glavna razprava o colnini. Oglasilo se je dozdej 17 poslancev, da hočejo govoriti o tej zadevi. Prvi govorniki niso nič tehtnega povedali, vendar to so vsi rekli, da novi cenik je škodljiv in nemogoč. Izmed poslancev kluba desnega središča so se za govornike vpisali Zallinger, Nabergoj in dr. Meznik. H koncu te seje so ustanoverci Giskra, Dumba in Herbst s 30 družimi svojih tovaršev interpelovali vlado: ali so poročila časnikov o dogovoru Rusije s Turčijo resnična? ali vlada misli, da so na korist Avstrije in Ogerske? in če niso, kaj misli vlada za obrambo Avstrijskih interesov početi?

Iz Budapešta. — Isti dan (9. dne t. m. je v Ogerskem zboru Czernatonyi stavil vprašanje: ali so grofu Andrassy-u znane točke premirja, ali dopuščajo, da Rusija posede Carigrad, ali je shod konference gotov in kedaj se prične? — Razprava o novi colnini, ki traja že več tednov, in bo menda jutri dognana, je bila sem ter tje zelo viharna. Mnogi govorniki so hudo napadali Tiszo in njegov načrt nove pogodbe, katera sega le na dobiček fiškus, a ne na korist nerodnega gospodarstva. Eklatanten dokaz Magjarskega parlamentarizma je ta-le epizoda iz zbora Ogerskega. Ko je namreč Czernatonyi motiviral gori navedeno interpelacijo o Turških zadevah z besedami: „jaz mislim, da bilo bi zelo želeto...“ mu seže poslanec Simonyi v besedo, rekoč: „da Julija Andrassy-a obesijo.“ Czernatony se oglasi in pravi, da je menda ta izrek le šala, Simonyi pa ga zavrne, rekši, da ni ne šala, ampak polna mu resnica. In zbornice predsednik — se še zmenil ni za tako drastično rabo parlamentarične svobode!!

Iz Rima. — Truplo sv. očeta so prenesli 9. dne t. m. v stolno cerkev sv. Petra, kjer je ostalo izpostavljeno v nedeljo, ponedeljek in torek. Vse te 3 dni so se obhajale slovesne maše. Koj po pogrebu se začne konklave, to je, volitev novega papeža, kajti že so vsi vnanji kardinali (tudi iz Dunaja, Prage, Ogerskega, Zagreba itd.) došli v Rim. Medčasni namestniki papeža so kardinali di Pietro, Pecci in Bilio. Nekateri Italijanski kardinali nasprotujejo temu, da bi bil konklave v Rimu, al ostali bodo menda v manjšini.

Iz Rusko-Turškega bojišča. — „Rusi so naredili zvezo s Turčijo zoper Angleže“ — ta novica je silno osupnila diplomate v Pešti, na Dunaji in v Londonu. Čeravno nepričakovana, je vendar verjetna, ker se je večkrat že zgodilo, da sta se dva, ki sta bila prej huda sovražnika, združila z namenom, znebiti se tretjega obojnega nasprotnika. Nasledki te zaveze se že kažejo, slišati je namreč, da je sultan poklical Ruskega velikega kneza za nekaj dni v Carigrad; da ta ne pojde v mesto drugače ko z armado, je več ko gotovo. Ob enem se poroča, da sultan ni dal privoljenja Angleškemu brodovju, da bi šlo preko Dardanel. Več Evropskih vlad je poslalo po nekaj ladij pred Carigrad za brambo kristjanov: nasledek temu pa bo gotovo ta, da bodo tudi Rusi šli z armado kristjanom na pomoč. Minister vnanjih zadev, Server-paša, in predsednik Turške državne zbornice, Saufet-paša, sta odstopila. — Turške posadke so že popustile Vidin, Ruščuk, Silistrijo, Belgradčik in Erzerum, tudi vse vtrdbe okoli Carigrada, kjer so Rusi zasedli že najvažniše stališče — Catadže. — Grki so svoje čete s Tesalije nazaj poklicali, ker so se z bali Turških ladij; tako je vsega njihovega ropotanja konec. — Avstrija bo menda vendar-le zasedla Bosno pod poveljstvom generala Filipoviča. Tudi ste dve vojni ladiji odjadrali proti Carigradu.

Listnica vredništva. Gosp. A. Ž. na Premu: Poslano pride drugi pot; danes ni bilo mogoče.

Žitna cena

v Ljubljani 9. februarija 1878.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 9 fl. 75. — banaška 11 fl. 18. — turšice 6 fl. 80. soršice 6 fl. 80. — rži 6 fl. 40. — ječmena 5 fl. 63. — prosa 7 fl. 3. — ajde 6 fl. 83. — ovsa 3 fl. 57. — Krompir 3 fl. 5 kr. 100 kilogramov.